

6.12.30
7/9966

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1688

Konu : Yazılı Soru Önergesi

15532

15 ARALIK 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının, 13.10.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-16150 sayılı yazısı.

Batman Milletvekili Sayın Ayla Akat ATA'nın, tarafıma tevcih ettiği 7/9966 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Enerji İşleri Genel Müdürlüğü ve MTA Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

EK-1 Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :	Bilgi :
TBMM Bşk.	Başbakanlık

BATMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN AYLA AKAT ATA'NIN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/9966)

Soru 1 :

Dünya ülkelerinin çoğunluğu enerji gereksinimini fosil yakıtlar ve hidrolik enerji ile karşılamaktadır. Ancak fosil yakıtların belirli bir süre sonunda tükenme tehlikesinin bulunması, hızlı nüfus artışı, sanayileşme ve son yıllarda çevre üzerindeki olumsuz etkileri nedeniyle alternatif enerji kaynaklarına olan yönelim önem kazanmıştır. Bunlar arasında yer alan güneş, rüzgar, dalga ve jeotermal kaynaklardan yararlanılarak enerji üretimi sağlanmakta ve ekonomik olarak kullanımı da mümkün bulunmaktadır. Enerji sorunu tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de en başta gelen gereksinimler arasında bulunmaktadır. Ülkelerin enerji gereksinimlerini karşılamalarında sahip oldukları doğal kaynaklar, ekonomik yapı ve coğrafi yapı belirleyici faktörler arasında yer almaktadır. Bu açıdan ülkemizin sahip olduğu doğalgaz, petrol, kömür gibi fosil enerji kaynaklarının yeterli olmayışı, bununla birlikte ekonomik gelişme ve hızlı kentleşmenin de etkili olması alternatif enerji kaynaklarına yönelimi gerekli kılmaktadır. Alternatif enerji kaynakları arasında yer alan jeotermal enerji, yer kabuğunun derinliklerinde bulunan ısı enerjisi yüklü yağmur sularının yeryüzüne çıkartılarak kullanılması ile ekonomik ve ticari olarak değerlendirilebilmektedir. Günümüzde bunların kendiliğinden yeryüzüne çıkmasını beklemek yerine sondaj yöntemi ile enerji açığa çıkarılabilmektedir. Yapılan araştırmalarında ortaya koyduğu ülkemiz, jeotermal enerji potansiyeli bakımından dünyanın yedinci ülkesidir. Bu alanda yeterli potansiyelin bulunmasına karşın kaynaklar yeterince değerlendirilememektedir. Elektrik enerjisi üretimi, konutların ısıtılması, tarım seralarının ısıtılması, yüzme havuzları, kaplıcalar ve hamamlar gibi sıhhi tesislerin ısıtılması, kimyasal madde üretimi, kağıt endüstrisi, tekstil endüstrisi, hayvancılık jeotermal enerjinin kullanılabildiği alanlardır.

Bu çerçevede konuyla ilgili olarak;

- Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde hangi alanlarda jeotermal kaynak bulunmaktadır? Jeotermal kaynağın bulunduğu mevcut sahaların özellik, kapasite ve kullanım olanakları nelerdir? Mevcut jeotermal kaynaklardan ne kadarı işletilebilir durumdadır? Kullanıma açık bulunan alanlardaki kurulu kapasite ve açılan kuyu sayısı nedir?

Cevap 1 :

Doğu ve Güney doğu Anadolu bölgesinde Jeotermal enerji aramaları projeleri 1976 yılından bu yana jeolojik, jeofizik etüt ve sondaj çalışmaları olarak halen devam etmektedir. Bu çalışmalar MTA Genel Müdürlüğü tarafından gerek arama araştırma projeleri, gerekse İl Özel İdare ve Belediyeler adına ücretli işler kapsamında tamamlanmıştır. Yapılan bu çalışmalar Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde ; Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, Hakkari, Iğdır, Kars, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Sivas, Şırnak, Tunceli, Van ve Şanlıurfa illerinde yoğunlaşmaktadır. Bu illerde yapılan çalışmalar ile toplam 15.000 m derinlikte sondaj çalışması yapılmış ve 185 Mwt enerji ülke potansiyeline kazandırılmıştır.

Sorular 2, 3, 4:

-Hangi alanlarda (tarım, endüstri, turizm) jeotermal enerjiden yararlanılarak üretim yapılmaktadır?

-Hangi sahalarda jeotermal enerjiden yararlanılarak elektrik enerjisi üretimi yapılmaktadır?

-Hangi sahalarda konutların ısıtılmasında jeotermal enerjiden faydalanılmaktadır? Jeotermal enerji aracılığıyla ısıtılan konut sayısı nedir?

Cevaplar 2, 3, 4:

Türkiye jeotermal enerji bakımından dünyada önde gelen ülkeler arasında yer almaktadır. Yaygın olarak ülkemizde jeotermal enerji başta termal turizm, konut ısıtma ve seracılık amaçlı olarak kullanılmaktadır. Bazı illerimizde ise jeotermal enerjiden elektrik üretimi amaçlı yararlanılmaktadır.

Türkiye’de elektrik üretimine uygun, MTA tarafından keşfedilmiş 17 jeotermal saha bulunmaktadır. Halihazırda bu sahalardan Denizli – Kızıldere (20 MWe ve 5 MWe), Aydın – Germencik (47,4 MWe), ve Aydın Salavatlı (7,4 MWe, 9,5 MWe projelendirilmiş) sahalarından toplam 78,4 MWe kurulu kapasite ile elektrik üretilmektedir.

Ülkemizde 18 yerleşim biriminde 67.700 konut eşdeğeri (608 MWt) merkezi konut ısıtması yapılmaktadır.

Sorular 5, 6:

-Türkiye’nin jeotermal enerji potansiyeli bakımından dünyanın yedinci ülkesi olduğu dikkate alındığında, jeotermal kaynakların araştırılması ve kullanımına ilişkin olarak Bakanlığınız bünyesinde ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

-Alternatif enerji kaynaklarının etkin ve verimli kullanımı sonucunda ülke ekonomisine katkıları üzerine Bakanlık bünyesinde yapılmış bir çalışma bulunmakta mıdır?

Cevaplar 5, 6:

Jeotermal kaynakların kullanımına yönelik 13.06.2007 tarihinde 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Mineralli Sular Kanunu yayımlanmıştır. Söz konusu Kanun ile, jeotermal kaynakların araştırılması, geliştirilmesi, üretimi ve korunması yoluyla sürdürülebilir ve etkili bir biçimde değerlendirilmesini sağlamak ve her türlü kullanım alanında jeotermal yatırımlarını artırmak hedeflenmektedir. Ayrıca, “Jeotermal Kaynaklar ve Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği” 11.12.2007 tarih ve 26727 sayılı Resmi Gazetede ve “Elektrik Enerjisi Üretimine Yönelik Jeotermal Kaynak Alanlarının Kullanımına Dair Yönetmelik” 14.10.2008 tarih ve 27024 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Ülkemizin enerjide dışa bağımlılığını azaltmak, kaynak çeşitliliğini artırmak, yerli kaynaklarımızın kullanılması suretiyle istihdamı artırmak öncelikli hedefimiz olup bununla ilgili gerekli Kanunlar çıkarılmış ve yenilenebilir enerji kaynaklarına önemli teşvikler sağlanmıştır. Enerji kaynakları potansiyelimizin azami ölçüde değerlendirilerek elektrik üretimine kazandırılması çalışmaları enerji politikalarımızdaki hedeflerimiz doğrultusunda devam etmektedir. Dalga, akıntı, gel-git enerjisine dayalı üretim tesislerinin de içerisinde yer aldığı yenilenebilir enerji kaynaklarına türlerine göre farklı fiyat ve süre uygulaması ile imalat konularının da teşvikinin yer aldığı Kanun Değişikliği Teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmektedir.

Yüksek Planlama Kurulunun 18.05.2009 tarih ve 2009/11 sayılı kararı ile kabul edilen “Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Stratejisi Belgesi”ne göre;

- Elektrik üretimindeki doğalgazın payının %30’un altına düşürülmesi,
- 2023 yılına kadar teknik ve ekonomik olarak değerlendirilebilecek hidroelektrik potansiyelimizin tamamının elektrik enerjisi üretiminde kullanılması,
- Rüzgar enerjisi kurulu gücünün 2023 yılına kadar 20.000 MW’a çıkarılması,
- Elektrik enerjisi üretimi için uygun olduğu öncelikli olarak belirlenen 600 MW’lık jeotermal potansiyelin tümünün 2023 yılına kadar işletmeye girmesi,
- Güneş enerjisinin elektrik üretiminde kullanılması uygulamasını yaygınlaştırmak, bu konudaki teknolojik gelişmelerin yakından takip edilmesi ve uygulanması ve ülke potansiyelinin azami ölçüde değerlendirilmesinin sağlanması,
- Üretim planlamaları, teknolojik gelişmelere, mevzuat düzenlemelerine bağlı olarak diğer yenilenebilir enerji kullanım potansiyelindeki gelişmeler dikkate alarak hazırlanacak, bu kaynakların kullanımının artması halinde, başta ithal kaynaklar olmak üzere fosil yakıtların payının azaltılması,

hedeflenmiştir.